

Odlikovan Slovenec. Te dni je bukvoška šola v Geri na Nemškem razstavila dela svojih učencev. Pri tem je bilo več učencev odlikovanih. Prvo darilo za pozlatovanje, in prvo darilo za popolno francosko vez je dobil g. Fran Bonač, sin tnkajšnjega bukvozeza. Mladenič kaže izreden talent in na Slovenskem dobimo dobrega knjigoveza, ter potem ne bode treba knjig pošiljati vezat na Nemško.

Kmetijstvo.

Pravilo za vrenje vinskega mošta.

1.) Mošt naj se takoj od stiskalnice spravi v posode za vrenje. Pridejati se mu pa mora nekaj tacega mošta, ki že močno vre, če se ga ima.

2.) Za vrenje je najbolje, če je 20° C. gorkote. Če je tudi v kleti nekaj stopinj gorkote manj, vendar ni treba zaradi tega še skrbeti za kako ogrevanje prostora, ker se pri vrenji mošt sam ugreje. Treba je pa gledati, da se klet od zunaj preveč ne ohladi. Seveda je treba včasih jo tudi umetno ogrevati.

3.) Mošt, ki se je napravil iz grozdja, nabranega pri neugodnem vremenu, kaže včasih le 10° C. gorkote. Tukaj je pa že treba skrbeti za gorkoto, da se bode redno vrelo. Zato je pa treba močno zakuriti v prostoru, kjer vre. Ker se pa mošt le počasi navzame gorkote tudi v toplom prostoru, je še bolje, če se mošt naravnost ogreje. Najbolje je, če se vlije skozi cinasto zavito cev, okrog katere je vroča voda.

4.) Mej vrenjem naj se mošt vsaj dvakrat na dan z toplomerom preišče. Če se gorkota vekša, je znamenje, da vretje napreduje in v kleti ni treba dosti kuriti. Če bi pa gorkota presegla 30° stopinj je pa treba skrbeti celo za ohlajenje, kajti drugače se mošt rad spridi.

5.) Ko začne v moštu gorkota se manjšati, je to znamenje, da vrenje poneha. Sedaj je treba klet bolj zakuriti, da se mošt prehitro ne ohladi in drožje ohranijo še tako moč, da se sladkor, kolikor ga je ostalo, hitro izvre.

6.) Ko v novem vinu ni več kakor 1 % sladkorja, se pa ogrevanje kleti preneha in pusti tekočino ohladiti od 15°—20° C. Ta čas se vino čisti. Drožje usedajo se na dne in vino se sedaj pretoči.

Kmetijske raznoterosti.

Trganje jabelk. Neki ameriški sadjar je poskusil, kakšna jabelka se dalje ohranijo, zgodaj ali pozno trgana. Prepričal se je, da se dalje ohranijo jabelka zgodaj trgana.

Sentjavo pšenico se ne sme dajati živini, ker bi vsled tega zbolela. Najbolje je, če se tako pšenico proda v tovarne, kjer delajo škrob. Če se dobro opere, se tudi dobi zdravo moko iz nje. Če se slamo rabi za steljo, se tak gnoj ne sme rabiti za gnojenje pšenice.

Pobiranje krompirja. Pri kopanju krompirja se navadno pušča gnjili krompir na njivi. To je pa škodljivo. S tem se privabijo na njivo miši, pospešujejo razmnoženje črvov. Tudi se s tem gnjiloba krompirja prenese na drugo leto.

Poučni in zabavni del.

Deset let v Ameriki.

(Iz osebnih spominov Rusa P. Tverskega.)

X.

(Dalje.)

Blaine, katerega ime je trdno zvezano z vsemi važnejšimi dogodki dežele poslednjih 30 let in se spoštljivo imenuje po vseh Zjedinjenih državah, začel je svojo karjero kot ljudskošolski učitelj v oddeljeni gorski vasici kentuške države. Životopis skoro vseh znamenitejših ljudi na raznih popriščih v Ameriki, bodi si že v obrtnem, trgovskem ali političnem, začenja se navadno na oddaljeni kmetiji kakega zakotja, ali s prodajo časopisov in in užigalnic klinčkov v kakem velikem mestu, ali pa s težko borbo za obstanek v rodbini priprostega delavca. Od 84 senatorjev in 422 poslancev ameriškega kongresa jih je le 11 hodilo v kako višjo kot ljudsko šolo — vsi drugi so kri od krvi sad od sadu prostega naroda, in so začeli svojo karjero od najnižje stopinje socialnega položaja, kakor ga razumijo v Evropi.

Lomonosov in Speranski sta blesteči izjemi v ruski zgodovini, v Ameriki bi pa bila pravilo. Jaz ne poznam nobenega človeka, ki bi igral sedaj v Ameriki kako važno vlogo v politiki ali javnem življenju, ki bi bil začel življenje v ugodnih razmerah po rojstvu in premoženju, vsi so se povzdignili iz sredine narodnih mas, vsi so bili sestavni del priprostega naroda, ostali so vedno ž njim v zvezi, in pripravljeni so povrniti zopet v njega vrste ki jih dežela ne bode več potrebovala.

XI.

Jedna glavnih posebnosti Zjedinjenih držav je, da nimajo skoro nobene stalne vojske. Kakor je znano, vse njih vojne sile ne znašajo nad 15000 mož. In vse te vojne sile so razpostavljene ob mejah, v trdnjavah oddaljenih teritorij — na mejah Mehike, blizu večjih indijanskih naselbin in na meji Kanade. Preživel sem v Zjedinjenih državah nad 10 let in ne pomnim, da bi bil kedaj videl rednega vojaka. V Novem Jorku sta dve ali tri topniške baterije in batalijon pešcev, a jaz nikdar nisem srečal vojaka v uniformi. V tem oziru se rezko ločijo ulice ameriških večjih mest od evropskih, kjer je skoro vsak človek, ki ga srečaš v uniformi. V Ameriki pa nikdar ne vidiš uniforme, razen uradnih sukenj policijstov in železničnih sprevodnikov, pa še te so bolj raznovrstnega civilnega kroja.

Vendar imajo vse Zjedinjene države vojne organizacije meščanov — milico posamičnih držav. Vsako mesto z dvema ali tremi tisoči ljudi ima stotnijo take milice, večja mesta pa cele polke in brigade. Nabirajo se iz prostovoljcev — mladih ljudi iz mesta in izbere izmed sebe stotnika in poročnika, orožje dōbe od države, oblačijo in hranijo se na lasten račun, ali bolje rečeno po nabiranju. Mesta jako tekmujejo mej seboj, glede lepote uniforme in vojne uprave svojih stotnij. Radodarno do-